LITERATURA STRAINA

DIN LITERATURA POLONA

Sărbătoarea vieţii

de ADOLF DIGASINSCHI

Viaţa îşi cânta cântecul de primăvară şi nu se îndura să o sfârşească. Cum să se exprime puterea simţimintelor acelora cari te cuceresc atât de puternic, cari nu se pot cuprinde în nici o vietate şi rămân neexprimate? Veacuri lungi s'a cântat şi se va cânta cântecul dragostei.

Cânta inspirată şi pitulicea împreună cu toate celelalte păsărele. Îşi întrerupea cântarea numai atunci când mama copiilor ei ceru de mâncare. Sârguinţa ce o punea mica păsărică pentru cuibul ei era nemărginită. Această tânără mamă îşi împlinea datoria cu un simţimânt de cucernicie, cu religiozitate— şi omul privind-o, ar fi zis că ea se ruga.

Pierdută în cântarea bărbatului său, care cânta, ea simţea forţa de creaţie, puternică şi inspirată, forţa aceia care îmbogăţeşte viaţa cu copii. Simţea în adâncul sufletului o plăcere atât de mare, în cât îndatoririle ei se prefăcuseră într'o dulce trebuinţă pentru inima ei de mamă. Dar sunt clipe când viaţa îşi arată drepturile — şi unul câte unul aceste drepturi îşi înalţă vieţile şi cer, poruncitor, îndestulare.

Te vei pierde ca un ticălos, dacă nu-ţi vei astâmpăra foamea, dacă nu-ţi vei potoli setea. In cer s'ar fi schimbat atunci dragostea ta? Ca să te devotezi îţi trebuie un suflet tare, iar viaţa pământească nu cunoaşte duhul fără povara trupului — şi trupul îşi suge puterea din pâinea pământească.

Grija nutririi apăsa umerii tatălui, dar sărmana mamă deseori murea de sete şi era nevoită să păţească, o clipă, legănaşul scump al puişorilor săi. N'avea încotro.

Iată că şi acum, însetată, ea se strecoară din cuibuşorul ei.

— Doamne, de n'ar băga de seamă cineva îndrăzneala mea!

Se strecoară ca un şoricel, pe pământ, şi sărind, sau zburând, sau în paşi grăbiţi, se îndreaptă către apa Prondic. Nimeni din vecinii ei nu observă plimbarea ei. Alte mame din cuiburi făceau acelaş lucru.

Gâtlejul de păsărică mică avea trebuinţi mici şi de aceia se îndestulă uşor şi se împrospăta. Soarbe odată din undă, încă o dată, a treia oară şi e de ajuns.

Priveşte de jur împrejurul său şi simte farmecile primăverii. Pretutindeni e atât de cald şi luminos şi mirositor! Pretutindeni zboară păsărele, fluturi, găze, flori. Totul e plin de mişcare, de cântece, de ciripit şi totul străluceşte în nenumărate culori. Ea nici nu cunoscu aproape încântările primăverii din pricina îndatoririlor sale şi tânăra mamă zăbovi o clipă: o clipă atât de scurtă, cât ar fi fost de trebuinţă să îmbrăţişeze cu privirea farmecile primăverii în acest colţ al dumbrăvei.

— Ah, ce liber zboară rândunica deasupra apei, cum ciripesc grangurii şi cum răsună glasul pescăruşilor de câmp! Nu cumva oare toate aceste libelule minunate, aceşti fluturi şi flori sunt zeităţile lui Prondenic? De bună seamă sunt zânele gârlei!

Dar îşi aminteşte fulgerător de puişorii săi şi se grăbeşte în zbor iuţit spre cuib. Inima-i bate de neastâmpăr. Îşi face grele mustrări.

— Vai, ce rea mamă sunt! I-am uitat, micuţii! Să nu cumva să li se fi întâmplat ceva! Ea îşi măreşte paşii şi-şi iuţeşte zborul. Lipsa ei de acasă i se păru îndelungată, iar depărtare grozav de mare. Aleargă ca ieşită din minţi şi aude cum gaiţa ţipă ameninţător, iar graurii strigă speriaţi.

Totul îi zice:

— Ce mamă rea eşti, ţi-ai părăsit copiii!

O cucereşte o puternică nelinişte şi ceva începe să o roadă. Înăbuşită, zbârlită, ea cade în cuibuşorul său şi se culcă în el.

— Slavă Domnului, iar sunt cu ei! Nici odată, nici odată nu îi voi mai părăsi.

Dintr'odată ea simte că s'a schimbat ceva sub ea, că în casa ei nu e totul aşa, cum fusese mai nainte. Unul dintre ouă dă să iasă mereu de sub aripile ei şi i-e greu să-l îmbrăţişeze împreună cu celelalte ouă.

— Ce s'o fi adăogat aci? Ce însemnează asta că nu-i pot cuprinde pe toate la sânul meu? Căci acum câteva clipe nu era strâmt în cuib.

Se scoală, se agaţă cu unghişoarele de pereţii cuibului şi de acolo priveşte cu băgare de seamă în ce stare se află căsuţa ei. Lumina care pătrunde prin portiţă şi prin fereastră arată că un ou e mai mare de cât celelalte, din pricina căruia se făcuse strâmt în cuib.

— Nu-mi amintesc să fi născut un ou atât de uriaş!

Se aşează din nou asupra ouălor şi tot îşi mai bate capul fără să înţeleagă ceva.

In curând se înapoiază bărbatul ei, împovărat cu merinde. Văzându-l, ea despărţi oul cel mare de celelalte şi întrebă:

— Cic, cic, cic; tu eşti înţelept şi îmi poţi lămuri de unde a apărut acest ou în cuibul nostru?

Iar el îşi deschide ochii mari, se uită, se uită atent, vede ceva neobişnuit, dar nu poate răspunde nimic.

— Vai, dar asta e cu totul de neînţeles! De când e lumea, aşa ouă nu s'a pomenit în neamul pitulicelor.

Şi perechea uimită prinse a gândi că s'a întâmplat ceva neliresc.

Ori cum, îndatorirea plăcută de mamă să clocească ouă, o reţine deasupra lor, până când se deschioacă toţi puişorii. Se culcă din nou şi cu cuget curat îşi îndeplineşte tot ce se cere de la o cloşcă.

Se obişnueşte cu timpul, oul cel mare nu o mai stânjeneşte şi intră în rânduiala casnică.

Micuţa mamă se străduia să-l ascundă subt ea cât era cu putinţă, îl îmbrăţişa cu aripioarele, cu picioruşele, îi dădea căldura pieptului ei.

Iar mai târziu, oul acesta deşteptă în ea o curiozitate şi chiar un sentiment plăcut. Împrejurarea că un ou se deosibea vădit de celelalte, putu să trezească mândria ei de mamă.

— Ce copil minunat!

Se apropie vara şi veni clipa dorită când păsărica, istovită de trudă, începu să prescnimbe ouăle în pui. Ea simţi subt ea undele vieţii, şi imediat după aceea auzi un ţipăt slab şi vag, atât de scump inimii ei. Cu toată fiinţa simţi îndată însemnătatea acestui lucru şi tresări de fericire.

— Sunt puii mei!

Inima de mamă bătea de turburare. Ce fericire! Acoperi cu pieptul său puişorul cel dintâi născut, care par'că nu se îndura să-şi părăsească găoacea. Mama îl cufundă în nemărginita sa iubire.

— Scumpul meu, iubitul meu puişor, comoara mea!

Îl descoperă, îl acoperă din nou sau îl linişteşte, sau îl ajută.

— Nu mai plânge puişorul mamii, nu mai plânge!

Fiindcă se născuse singur în ziua aceia, singur stăpânea şi inima mamii. Dar în fiecare zi scotea la lumină câte un puişor gol, pe care ici-colo, se putea vedea mici firişoare de puf venuşiu, cu ciocurile galbene, cu ochii negri şi bulbucaţi, cu pântecuţe sure, umflate ca nişte păhărele, umpleau cuibuşorul, zbenguiau, ţipau, iar oul cel mai mare tot mai stătea încordat printre fraţiorii săi mai bătrâni.

In cele din urmă şi găoacea lui începu să crape, şi de acolo eşi un pui mare, cu o făptură a trupului mai mare de cât tatăl. Părinţii se uitară unul la altul de uimire, dar cu aceiaşi dragoste. Părea că va avea o statură uriaşă în comparaţie cu cei din neamul lor.

— Ce o să iasă din el!

Îşi lămureau totul după plac, iar în adâncul sufletelor prindeau a visa.

— A ieşit chipeş copilul acesta, n'avem ce zice! Cine ştie dacă din el nu va eşi o pasăre uriaşe, care se încunune neamul nostru cu slavă! Se vedea după toate, că puiul acesta le cuceri inima. Iar el, văzându-se la lumină şi începând a înţelege puţin, îşi deschise larg ciocul şi dădu să înţeleagă că o păsărică cu o asemenea statură nu poate trăi cu mana cerească. Părinţii îi aduseră, unul un păianjen turtit, iar celălalt — un viermişor. Puiul minunat îşi căscă ciocul, gata să înghită ca o prăpastie, tot ce cade în el.

— Mănâncă sănătos şi fă-te mare pentru bucuria noastră!

Aşa gândiau părinţii şi se bucurau la început de lăcomia urmaşului. Dar această lăcomie nemărginită deveni primejdioasă. Ceilalţi şeapte puişori deabia se puteau zări — numai un corp, mare acoperit pe alocuri cu pene, se lărgea în cuib. De asupra corpului era un cap ce semăna a tobă, cu ochii foarte bulbucaţi şi cu un gâtlej deschis. Câte odată tatăl sau mama apăreau în prag aducând câte o bucăţică pentru puişori — să împartă tuturor, dar ce pot face ei, dacă puiul uriaş îşi întinde capul deasupra tuturor celorlalţi pui, înşfacă hrana adusă şi o înghite repede. Plânsuri, scâncet, plângeri de copii neîndreptăţiţi şi flămânzi umplu cuibul şi rănesc inima părinţilor.

In zadar caută ei să facă dreptate pentru toţi. Sărmanii părinţi! Cu groază se uită la ciocul deschis al puiului-lacom, şi vrând-nevrând aruncă înăuntru deosebite lucruri de mâncare.

— Cum să creşti atâţia pui lângă butoiul ăsta fără fund, spune tatăl.

— Ce e de vină copilul, că trebuie să mănânce mai mult de cât ceilalţi— răspunde mama.

Spre seară, amândoi sunt morţi de oboseală, de alergare pentru a-şi întreţine casa, şi fără să aibă cel puţin bucuria de a-şi fi împlinit datoria faţă de toţi.

Puişorii cei mici, jefuiţi de fratele lor uriaş, se sbăteau disperaţi şi ţipau în cuib. Sărmanii puişori — erau amenінţaţi de boală de piept. Iar mâncăul creştea văzând cu ochii. In ziua a cincea mâncăul nu mai era de recunoscut. Pe aripi şi pe coadă apărură pene sure, groase şi tari ca beţele. Iar în ochi avea o strălucire de trufie şi dispreţ faţă de toţi câţi îl înconjura. Se întindea în larg în cuib, îşi desfăcea ghiarele şi genunchii în toate părţile, iar ceilalţi puişori, încălcaţi şi striviţi, îşi întindeau în sus căpşoarele, de abea putând respira. Spre seara zilei a şaptea, pasărea-mamă văzu înspăimântată, că în cuib nu se mai găseşte loc de petrecut noaptea: mâncăul umpluse cuibul cu corpul şi—pusese ciocul în deschizătura de intrare. Ceilalţi puişori scoşi dela locul lor, s'au cocoţat pe spinarea lui, încălzindu-l cu căldura lor, ţipând sfâşietor. Pasărea începu să plângă.

— Cic, cic, cic!

Nefericirea cea mai mare, cea din urmă! O mamă să găsească intrarea în cuib închisă pentru ea. Bărbatul ascultă plânsul femeei sale, dar nu poate înlătura răul. Mâncăul avea o influenţă neînţeleasă asupra părinţilor săi — ei nu puteau face nimic împotriva voinţei lui. Mama bătea necurmat la poartă, dar rămânea închisă pentru ea, fiindcă în această intrare s'a fost băgat capul mare şi păros al mâncăului, cu ciocul în totdeauna deschis. E adevărat că nu era o mare neplăcere pentru păsărica-mamă să petreacă noaptea sub cerul de Iunie, mai ales că se obişnuise să îndure de toate. Dar inima ei de mamă o trăgea spre copii, ardea de dor să le arate iubire, să se atingă de ei, să simtă aproape căldura trupşorilor lor.

După câteva zile întunecoase, se întunecă şi cerul şi fulgere începură să sfâşie spre seară.

— Cine ştie dacă nu se va revărsa o ploaie torenţială în pădure! Copilaşii mei ar putea să se ude şi să se îmbolnăvească. Mamele în totdeauna sunt neliniştite. Şi ce e mai supărător ca toate, e că acest copil s'a încăpăţânat şi nu o lasă să intre în casă. Ea e vinovată, că ea l'a răsfăţat aşa. Tatăl e istovit de oboseală şi curge de pe el apă; şi-a vârât căpşorul sub o aripă şi dormea pe o rămurea acoperit cu o frunză de alun. Mama, şi ea, s'a sgribulit lângă el, dar n'a putut adormi; veghea cu ochii deschişi şi neliniştiţi aţintiţi spre locul, unde atârnă cuibuşorul ei scump.

Inima mamei se rupse de jale, auzind ţipetele puternice şi chemarea jalnică a sărmanilor copilaşi.

— Vai, uite, ăstă este puişorul meu cel mai mic, cel mai slăbuţ! Scumpul meu puişor! Cât i-e dor de mine! Tremură lacrimile în vocea lui!

Aşa gândeşte ea şi dintr'o dată se desprinde şi cu toată puterea se avântă spre cuib, încercând să intre. Dar nu reuşi: mâncăul ocupa toată intrarea. Ar fi pătit-o el, dacă mama lui s'ar fi putut supăra!

Nori grei se lasă deasupra pădurii, cu acea înceată linişte, care prevesteşte furtuna.

In româneşte de G. M. IVANOV

* * *

NOTE

Edgar van der Leerst, tînărul poet olandez, din opera căruia traduce d. Emil Isac „Femeea lui Naarip" este o glorie a literaturii tărei sale, foarte apreciat în Franţa şi în tările germane. El reprezintă curentul modernist şi este foarte aprig atacat nu numai de apărătorii tradiţiei, dar chiar şi de simboliştii. „Adevĕrul Literar şi Artistic" potrivindu-se programului său eclectic, pune sub ochii cititorilor şi astfel de manifestări pentru a-i ţine în curent cu tot ce produce spiritul contimporan.

* * *

Un erudit spaniol d. Miguel Jimenez Aquino a descoperit un poet grec din antichitate încă necunoscut până azi. *Corriere Italiano* care dă această veste adaogă că poetul *Trifiodore* ar fi scris o lungă poemă epică: „Distrugerea Troiei" din care Virgiliu s'ar fi inspirat mult când a scris Eneida.

* * *

Decanul facultăţii de litere şi filosofie, din Buenos-Ayres, publică în 4 volume „Istoria literaturii argentine". In primul volum se ocupă de „los Gauchescos" (scriitorii cu tradiţie indigenă); în al doilea de cei care au suferit o influenţă spaniolă şi se numesc „los Coloniales"; în al treilea, se ocupă de autorii din veacul XIX până la sfârşitul revoluţiei: „los Proscriptos" şi în cel din urmă avem o largă dare de seamă asupra literaturii dela căderea tiranului Rosas până azi.

Acest volum care încheie seria se termină cu un apel către „Cel Aşteptat" adică scriitorului de genîu, care va rezuma într'o operă nemuritoare tradiţia naţională.

LECONTE DE LISLE

Urlătorii

Aprinsut soare'n valuri privirea şi-o 'necase
Sub munţi, la poale, tainic, oraşu'ntreg dormea
Spre stâncile spălate de-o spumă ca de nea
Veneau din mare valuri înalte, furioase.

Iar noaptea, acest geamăt să-l înmulţească vrând,
Făcea ca nici un astru pe cer să nu se vadă;
Doar luna printre norăicei albi ca de zăpadă,
— Posomorâtă lampă, — sclipia din când în când.

Ca o tăcută lume ce mâniată pare
Că 'ncet cade 'n ruină sub anii lungi şi grei,
Ea răspândia departe, de globul mort al ei,
Reflecte sepulcrale pe-oceanele polare.

Iar Africa ce 'ntinsă, cu arborii-i giganţi
Se-adăpostia de pâclă pe-a dealurilor coame
Făcând ca să le fie trudiţilor lei foame,
Şi lângă clare lacuri culcând pe elefanţi.

Dar pe arida plajă s'au strâns acuma roată
Slabi, printre oseminte grămezi, de cai şi boi,
Câini care-şi lungesc botul de jur în jur şi apoi
Prind sunete lugubre şi urlete să scoată.

Cu coada 'ncovoiată sub pântecele lor
Şi dilatându-şi ochii pe ţeapenele labe,
Imbrăţişaţi ici-colo, cu trupurile slabe,
Urlau, cuprinşi în ţeacăt de-un tremurat usor.

A mării spumă moale lipise lunecoşii
Lor peri lângă vertebre, făcând un smoc înalt;
Iar când talazuri repezi veniau spre ei în salt
Le clănţăneau, albi, dinţii, sub buzele lor roşii.

In faţa lunei triste cu chipul pal, livid,
Ce spaimă ne'nţeleasă, pe ţărmul negrei unde
Făcea în voe pe-un suflet tristeţea a-l pătrunde?
Ce suferinţi a voastre lungi urlete închid?

Nu ştiu; dar, o câini cari pe malul mării-albastre
Urlarăţi, după mult timp îmi sună în auz
Mereu, mereu, din fundul trecutului confuz,
Şi-azi, desperatul strigăt al chinurilor voastre!

trad. de IOAN I. CIORĂNESCU

* * *

ALFRED DE MUSSET

Spovedania unui copil al vremii

— CAPITOLUL II —

In timpul războaielor napoleoniene, când copiii şi părinţii erau în Germania, mamele neliniştite născuseră o generaţie nervoasă, firavă dar plină de foc. Concepuţi între două bătălii, crescuţi în internate şi în sunetul tobelor, miile de copii se priviau posomorâţi şi îşi încordau muşchii plăpânzi. Căteodată îşi mai vedeau părinţii plini de sânge, cari îi strângeau la pieptul lor pline de decoraţii, apoi îi lăsau şi plecau din nou călare.

Un singur om trăia atunci în Europa; ceilalţi muritori reîncercau să-şi umple plămânii din aerul pe care îl respiră el. In fiecare an Franţa dăruia acestui om trei sute de mii de tineri; birul Cezarului, pe cari dacă nu i-ar fi avut în jurul său, soarta îl părăsia. Avea nevoie de această escortă să poată cutreera lumea şi apoi să cadă într'o vale dintr'o insulă, sub o salcie plecoasă.

Nicicând nu s'au petrecut atâtea nopţi de veghe ca în vremea acestui om; nicicând nu s'a văzut atâtea mame îndurerate plecându-se peste zidurile cetăţilor; nicicând nu s'a făcut atâta liniste împrejurul celor ce vorbiau de moarte. Şi totuşi niciodată n'a fost mai multă veselie, mai multă mişcare, mai multă muzică războinică, sau mai multă căldură de limpede soare ca să usuce sângele vărsat...

«...Pe atunci şi moartea era frumoasă, măreaţă şi sublimă în hlamida ei de purpură fumegândă! Semăna aşa de mult cu speranţa şi atâtea vieţi secera, încât întinerise şi nimeni nu se mai gândia la bătrâneţe. Leagănele din Franţa deveniseră scuturi ca şi cosciugele; bătrâni nu mai existau: se vedeau numai morţi şi semizei.

Ca şi un călător, care la drum merge pe ploaie şi pe soare, fără să se gândească la oboseală şi la pericole, când ajunge acasă şi se aşează la vatră, e prăpădit de oboseală şi abia se mai poate târî până la patu-i; tot aşa Franţa, văduvită de împăratul său, îşi simţi rana. Slăbi şi adormi aşa de greu, încât regii cei vechi, crezând-o moartă, o acoperiră cu lintoliul cel alb. Foştii soldaţi încărunţiţi se întoarseră rupţi de oboseală şi vetrele locuinţelor pustii începură să se aprindă întristate.

Atunci acei oameni ai Impăratului, cari colindaseră lumea şi omorîse atâţia, îşi sărutară soţiile slăbite şi îşi aduseră aminte de dragostea dintâiu; îşi oglindiră feţele în apa fântânilor din grădinile lor şi se văzură aşa de bătrâni şi schilodiţi, încât îşi amintiră de copii ca să le închidă ochii.

Intrebară de ei unde se află; copiii ieşiră din şcoli şi ne mai văzând nici săbii, nici platoşe, nici infanterişti, nici cavalerişti, la rându-le întrebară de părinţii lor. Li se răspunse că s'au terminat războaiele, că Cezarul murise şi că portretele lui Wellington şi Blucher 1) erau atârnate acum în cerele consulatelor şi ambasadelor, cu această inscripţie: „Salvatorilor lumii".

Atunci se aşternu în lume o tinerime îngrijorată. Toţi copiii erau picăturile unui sânge arzător care se revărsase pe pământ, se născuse din războiu şi pentru războiu. Cincisprezece ani visaseră zăpada din Moscova şi soarele Piramidelor. Nici nu ieşise din oraşele lor, dar li se spusese că prin barierele fiecăruia din ele mergeai spre o capitală din Europa. In mintea lor se frământa o lume; priviau pământul, cerul, străzile şi drumurile, dar erau pustii şi numai clopotele bisericilor se auziau în depărtări...

O neliniste inexplicabilă începu să le chinuiască sufletele. Suveranii lumii îi condamnaseră la odihnă şi, lăsaţi pe mâna pedanţilor, pe voia plictiselii şi a lipsei de activitate, tinerii vedeau cum se retrag valurile spumegânde contra cărora îşi pregătiseră braţele.

Cine-ar îndrăzni să povestească ce se petrecea atunci în şcoală? Oamenii se îndoiau de toate; tinerii nu credeau în nimic. Poeţii cântau disperarea; tinerimea ieşi din şcoli cu fruntea senină, cu faţa fragedă şi rumenă dar cu blestemul pe buze. De altfel firea Francezului vioaie şi deschisă se observă peste tot dar creerul îi era plin de idei germane şi englezeşti, sufletele se vestejise ca florile rupte. Fericiţi cei ce au scăpat de aceste vremuri! Fericiţi cei ce au putut trece peste prăpastie, uitându-se spre cer! Au fost şi dintre aceştia cari ne-au plâns pe ceilalţi.

Bogaţii îşi ziceau: „Singurul adevăr e bogăţia iar restul e un nimic; să petrecem şi să murim".

Cei mai puţini bogaţi ziceau: „Uitarea este singurul adevăr; restul e un nimic; să uităm totul şi să murim!

Cei săraci glăsuiau: „Numai nenorocirea este adevărată; restul e vis; să blestemăm şi să murim!"....

Duşmanii lui Cristos au zis atunci săracului: „Vrei să rabzi mereu până la ziua dreptăţii? Dar nu există dreptate. Aşteptă judecata de apoi, ca să te plângi? Dar nu există viaţă veşnică. Aduni mereu lacrămile tale şi ale familiei, ţipetele copiilor şi suspinele soţiei ca să le dai prinos lui Dumnezeu? Dar nu există Dumnezeu!"

De sigur că atunci săracul şi-a şters lacrămile, a zis soţiei să tacă, şi-a luat copii cu el şi s'a înălţat ca un taur pe ţarina sa. A zis bogatului: „M'ai sugrumat, dar eşti om ca toţi oamenii!" şi apoi preotului: „M'ai mângâiat cu minciuni!" Aşa voiau protivnicii lui Cristos şi credeau că fac fericirea omenirii, trimiţând pe sărac la cucerirea libertăţii.

Dar, dacă săracul a înţeles: că preoţii îl înşală, că bogaţii îl jefuesc, că toţi oamenii au aceleaşi drepturi, că adevărata viaţă e aci pe pământ şi că mizeria lui e contra principiilor religioase; dacă, încrezător în cele două braţe ale lui îşi făcea din ele o religie, şi zicea: „Jos, bogăţaşii! Bucuria e numai pentru mine aci pe pământ, fiindcă nu mai există alta! Pământul e al meu fiindcă cerul e pustiu, al meu şi al tuturor fiindcă toţi suntem egali!"; o! prea minunaţilor filozofi, ce-i veţi spune când îl veţi vedea sdrobit?

Fără îndoială îl iubiţi, aveţi dreptate pentru viitor, şi va veni o zi când vă va binecuvânta; dar pentru un moment, în adevăr, noi nu vă putem fi recunoscători. Odinioară stăpânul zicea: „Al meu e pământul!" iar sclavul răspundea: „Dar cerul e al meu!" Acum, ce-i va mai răspunde?

Boala secolului nostru provine din două pricini: poporul care a suferit revoluţia cea mare şi căderea lui Napoleon poartă două răni. Ce a fost, nu mai există; ce va fi, nu se vede încă!

Aci e taina nenorocirii noastre.

Priviţi un om a cărui casă s'a ruinat; o dărâmă să-şi clădească alta. Ruinele sunt risipite pe câmp; şi aşteaptă să-i vie cărămidă nouă pentru casa cea nouă. In momentul când dă să-şi amestece cimentul cu pietriş, când e cu tărnăcopul în mână şi cu mânecile suflecate, i se spune că nu mai sunt cărămizi şi îl sfătueşte să le întrebuinţeze pe cele vechi.

Ce va face, el care voia să-şi reclădească cuibul familiei cu material absolut nou?

Cariera e adâncă, instrumente nu are ca să facă din nou.

Vine cineva şi-i zice: „Aşteaptă, că se vor face încetul cu încetul; până atunci nădăjduieşte, munceşte, chinueşte-te!" Ce nu i s'ar putea spune! Dar în vremea aceasta, omul nostru nu are nici casă veche, nici casă nouă; şade în ploaie fără adăpost; nu are unde să-şi pregătească cina, unde să lucreze, unde să se odihnească, unde să trăiască şi să moară; are şi copii de faţă.

Poate că mă înşel profund, dar noi semănăm cu acest om.

Popoare ale viitorului! Când vă veţi apleca pe plugurile voastre într'o zi caldă de vară, pe verzile câmpuri ale patriei; când veţi vedea pământul, mama voastră rodnică, surâzând muncitorului, copilul său prea iubit, într'o dimineaţă cu soare limpede şi frumos; când, ştergându-vă după frunte sfântul botez al sudorii, vă veţi uita spre nemărginita zare, unde nu veţi întâlni nici un spic mai nalt ca altul în *lanul omenirei*, ci numai muşeţel şi albăstrele în mijlocul spicelor aurii; oameni liberi! când veţi mulţumi lui Dumnezeu că v'aţi născut pentru această recoltă, gândiţi-vă la noi cari nu vom mai fi, şi cugetaţi că noi am plătit scump liniştea de care vă bucuraţi voi; plângeţi-ne mai mult decât pe părinţii voştri căci am suferit chinuri demne de plâns şi am pierdut tocmai ceeace ar fi putut să ne mângâie.

(Traducere de GH. MARINESCU)

1) Invingătorii lui Napoleon.

* * *

Literatura Olandeză

Femeia lui Naarip

de Edgar von der Leerst

Şapte luminări au aprins la far.
Şi n-a sosit din vifor pescarul.
Băună marea, cerneală ei stropeşte căsele albe.
Şi peşti sdrobiţi în bucăţi se lipesc de stinci.
Femeea lui Naarip
Cu părul despletit, cu mâinele blestemate,
Sbiară răguşită 'n noapte: Maică Precistă lasă-l acasă
Dacă e 'n ceriu, aruncă-l din ceriu,
Căci locul lui e lângă vâslă.
Bătrânii pescari tremură de mare şi de nebunia femeei
Tinerelele odrasle cu mâinile apăra flacările luminărilor
Ce ard sub icoana lui Dumnezeu.
Şuieră ploaia ca plumbul ciuruit,
Morţii râd în pământ şi se cutremură pământul
Valurile poartă suflete albe, ieşite din fundul mării,
Se frâng catarguri, odgonul creapă, miroase a mucoasă
Femeea lui Naarip nu mai stârseşte
Aruncă pietre grele în apă: anii ei,
Îşi smulge de pe sin crucea: botezul ei,
Îşi scuipă sângele: copilul ei,
Şi băună marea mosneagă şi rea,
Surdă ca bătrânetele, furioasă ca fecioara bătrână.

Femeea lui Naarip nu se mai luptă, nu mai ţipă,
Se cufundă tot mai adânc,
O adânceşte durerea şi se cufundă în fundul mării
Inima ei atinge clopotul pământului: clincăneşte lung
Se deschid uşile: şi-l revede pe omul ei
Intins pe scoica de argint a vremei.

Iar dimineaţa, când s-au stins toate luminările
Şi s'a liniştit apa, au pornit copiii la şcoală, turmele,
Un trandafir de sânge pluti pe valuri,
Luminos ca aurul, mirositor de femee înflorită,
Frumos ca păcatul, cu parfum dulce ca primăvara.

Şi trandafirul roşu n-a putut fi prins.
Plutea pe valuri sburând, în urma lui pescarii îşi făceau cruce,
Arborii se îndoiau pe ţărm, şi înconjurată de rândunele,
Plutea sburând femeea lui Naarip înflorită 'n trandafir

trad. de EMIL ISAC